

DE TANDHEELKUNDIGE VERZORGING VAN PHILIPS' WERKNEMERS

Op instigatie van de Medische Afdeling der N.V. Philips Gloeilampenfabrieken te Eindhoven is met steun van de Ned. Mij tot Bevordering der Tandheelkunde door een commissie van drie tandartsen, te weten de collega's Aldus, Van Erpen Van der Werf, een onderzoek ingesteld naar de resultaten van de tandheelkundige verzorging van het in genoemd bedrijf werkzame en ziekenfondsverzekerde personeel.

De bevindingen der commissie werden in de statistische afdeling van het natuurkundig laboratorium bewerkt. Een en ander is in de vorm van een typografisch zeer verzorgd rapport ter publieke kennis gebracht.

In het voorwoord van Prof. Dr. G. C. E. Burger, hoofd van de Medische Afdeling en de heer G. C. Soeters wordt gememoreerd dat het bestuur van Philips' Ziekenfonds de middelen voor het onderzoek heeft verschaft en dat de daarvoor uitgezochte leden bereid waren zich voor het onderzoek beschikbaar te stellen.

Aanleiding tot het onderzoek was het oordeel van de Medische Afdeling dat de tandheelkundige verzorging nog niet tot tevredenstellende resultaten had geleid en steekproeven reeds eerder deze slechte gebitstoestand der werknemers hadden aangetoond. Om hierin verbetering te brengen achtte genoemde afdeling het nuttig om door middel van een onderzoek en daarop volgend advies wegen ter verbetering op te sporen.

De opdracht aan genoemde commissie omvatte het instellen van een objectief onderzoek naar de resultaten van de tandheelkundige verzorging van de verplicht verzekerde werknemers en van de verzekerde gezinsleden, zomede het geven van een gefundeerd advies omtrent een verbetering in die verzorging met het accent op de preventieve zijde ervan.

Inzake de werkwijze is de commissie uitgegaan van de gegevens betreffende het percentage gesaneerden dat eind 1952 bijna 18% van het totaal uitmaakte. Daarnaast is onderzocht waarom de niet-gesaneerden geen gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid om hun gebit in gezonde staat te laten brengen en te houden. Hiervoor werd een proefenquête gehouden ten einde gegevens te verkrijgen voor het te houden definitieve onderzoek.

Het gebitsonderzoek der ruim 400 gesaneerden van 5—65 jaar werd door elk der drie leden van de commissie onafhankelijk van de anderen verricht om aldus de individuele factor uit te schakelen. Als carieus werden gerekend alleen aantastingen welke voor onmiddellijke behandeling in aanmerking kwamen. Tevens opende deze wijze van onderzoek de gelegenheid om de grootte te bepalen van de afwijking in de bevindingen der afzonderlijke leden.

Dit onderzoek werd uitgevoerd bij 403 gesaneerde verzekerden, gelijkelijk verdeeld over tien door het lot aangewezen tandartsen uit de 23 medewerkers aan het Philips Ziekenfonds. Het leverde gegevens omtrent aanwezige vullingen, ontbrekende elementen, radices en caviteiten in het blijvende gebit. De technische beoordeling bepaalde zich tot de kwalificaties goed en slecht. Röntgenfoto's

brachten bij 54 aangewezen proefpersonen in verhouding 7 caviteiten aan het licht tegen 2 door middel van spiegel en sonde.

Gebleken is dat het aantal vullingen zijn maximum heeft bij personen tussen 30 en 40 jaar om daarna weer af te nemen. Het aantal (partiële) protheses neemt met de leeftijd verhoudingsgewijs toe. Leeftijd noch hoedanigheid van het gebit stonden in enige relatie tot de omvang van de nieuw ontstane cariës na de laatste controle. Gemiddeld werd 0,84^s caviteit per halfjaar gevonden. De algemene conclusie is dat de mondhygiëne bij vrouwen beter is dan bij mannen en dat zij ook minder tandsteenafzetting vertoonden. Na het 20ste jaar neemt het optreden van parodontose rechtlijnig met de leeftijd toe, bij vrouwen in iets mindere mate dan bij mannen.

Tenslotte bleek bij vergelijkende beoordeling van de bevindingen bij de patiënten der 10 aangewezen tandartsen dat onder hen zich één bevond, wiens behandeling als onvoldoende moest worden aangemerkt; 9 van de 18 patiënten vertoonden alleen extractiehiaten en geen vullingen, dit is, zo zegt de commissie, kennelijk een tandarts die voornamelijk door trekken saneert. Bij een andere medewerker constateerde zij bij de onderzochte personen veel ontbrekende elementen tegenover weinig vullingen. Daartegenover vond zij bij drie tandartsen patiënten met veel vullingen en relatief weinig ontbrekende elementen, welke medewerkers naar het oordeel der commissie er blijkbaar naar streven het natuurlijke gebit zo lang mogelijk te behouden. Ook de verwijdering van tandsteen werd door dezen dienovereenkomstig verzorgd. De commissie trekt uit haar bevinding de conclusie dat er „enig” verband mag worden gelegd tussen de wijze, waar op de tandarts zijn taak opvat en de hygiënische gebitstoestand van zijn patiënten.

De uitkomsten van het röntgenonderzoek hebben haar voorts tot de overtuiging gebracht dat voor het opsporen van beginnende cariës in veel gevallen de klinische inspectie daarmede dient te worden gecombineerd en de praktische mogelijkheid daartoe moet worden uitgebreid.

De enquête inzake de beweegredenen tot de verwaarlozing van het gebit leverde geen bruikbare gegevens op als gevolg van onvolkomenheden in de redactie der daarvoor gebruikte formulieren.

Uit de omvang van het aantal proefpersonen en de daarbij verkregen gegevens komt de commissie tot de conclusie dat er geen aanleiding bestaat een veelvoud van het aantal proefpersonen van b.v. 3000 aan een overeenkomstig onderzoek te onderwerpen. Dit aantal wordt door de statistici van het bedrijf voor een uitvoeriger onderzoek nodig geacht. Wel zou blijkens de opgedane ervaring met het onderzoek door één tandarts kunnen worden volstaan.

Ook een nader onderzoek naar de toestand der gebitten van jeugdige verzekerden zou naar zij meent een dublere zijn van een recent beëindigd landelijk onderzoek, waarvan de resultaten binnenkort zijn te verwachten.

De commissie is geporteerd voor uitbreiding der verstrekkings voor gesaneerde verzekerden met strengere maatregelen ten opzichte van degenen die gebitsonderhoud blijken niet voldoende op prijs te stellen.

Ten aanzien van de preventie wil de commissie in hoofdzaak bij de jeugd beginnen. Zij beveelt de oprichting van een proefcentrum voor jeugdzorg aan, welks werkzaamheid het accent op de preventie zal moeten leggen.

Een uitgebreid aantal tabellen waarin de verkregen gegevens statistisch zijn verwerkt, is aan het rapport toegevoegd.

B.